

Ronde Tafel – Vlaamse sportfederaties 2020

op 3 december 2013

Verslagen thematafels

Thema 1: Wat is de positie van de Vlaamse sportfederaties in het Vlaamse sportlandschap anno 2020?

Moderator: Bart Vanreusel

Verslaggever: Lieve Claes

1. Waar willen de sportfederaties staan of hoe willen ze gezien worden in 2020?

- Kwaliteit aanreiken en service geven aan clubs;
- SF kunnen een sporttechnisch kenniscentrum ontwikkelen (samenwerking met anderen);
- SF willen een efficiënte administratie efficiënt die correct verloopt;
- SF willen innovatie meer kans geven;
- SF moeten zich op termijn ook kunnen richten op scholen. In samenwerking met leerkrachten LO kunnen de trainers lesgeven (ter vervanging van de leerkrachten LO). Hier moet wel bewaakt worden dat de kwaliteit van de lesgever (sporttechnisch en pedagogisch) ook in orde is (SF staat garant). Aan elke school is een sportcoördinator (leerkracht LO) verbonden die beroep kan doen op lesgevers van de SF;
- SF willen niet te veel diversifiëren, maar hun energie steken in het sterker worden als geheel en een eventuele stagnatie opvangen.

2. Wat zijn de grootste mogelijkheden en de hinderpalen voor de SF?

Mogelijkheden:

- Administratieve lasten verlichten door samen te werken met andere SF voor overkoepelende taken (marketing, personeel, boekhouding, ledenbestand, ...). Positief is dat de overheid (vb. subsidies Bloso) ook steeds meer inzet op het verlagen van de administratieve lasten voor haar klanten. Dit is OK maar moet een blijvend aandachtspunt blijven;
- Het oprichten van overkoepelend administratief orgaan boven verschillende sportfederaties (voor ledenadministratie, IT, sociaal secretariaat, administratieve taken) kan een meerwaarde betekenen. Gemeenschappelijke dingen zouden best overkoepelend georganiseerd worden (in clusters van SF: bv teamsporten en individuele sporten). Deze samenwerking zou moeten aangemoedigd worden door de overheid. Zo zouden de SF meer tijd in hun core business 'sport' kunnen steken. Men is bereid om in te leveren met betrekking tot subsidies als er overkoepelende dingen worden georganiseerd. Binnen een koepel zou de administratie gemeenschappelijk kunnen gebeuren, maar de eigenheid van elke SF blijft wel behouden;
- SF kunnen een meer sociale rol spelen in de toekomst: samenwerking met onderwijs, welzijn. Vb. de SF kunnen een rol spelen in kinderopvang, samenwerking met ziekenhuizen. Nu zijn er follo's, maar veel te weinig, en wie stuurt die best aan? Best iemand centraal die medewerking van de SF vraagt;
- Groeimogelijkheid via samenwerking met andere partners (bv. anders georganiseerde sporters). SF moeten ruimer gezien worden dan een zuiver competitief clubgebonden organisatie. SF moeten werk maken van hun imago op dat gebied;
- Er moet nagedacht worden hoe minder bekende sporten meer aan bod kunnen komen in Vlaanderen (vb. via een gestructureerd meersportenbeleid in scholen). Vlaams sportkompas

- kan verder uitgewerkt worden zodat jonge kinderen met meer sporten kennismaken en meer de sport kiezen die hen ligt (zo komen ook kleinere sporten meer aan bod);
- Waarom geen dienstencheques voor de sport toelaten? In Luxemburg worden alle vrijwilligers gesubsidieerd door welzijn (tussen 4 en 6u worden ze gesubsidieerd om naschools les te geven);
 - Nog veel mensen sporten niet. Het is een uitdaging om deze groep te bereiken;
 - Er is een groeiend bewustzijn bij de bevolking dat sport positief is voor de gezondheid. SF kunnen hierop inspelen bij het promoten van hun sport. Minister van Sport en minister van Welzijn zouden de pot kunnen verdelen (vb. unisportfederaties subsidies van sport en de recreatieve SF subsidies van welzijn);
 - SF moeten streven naar een meer gevarieerd sportaanbod;
 - Kwaliteit van de trainers en coaches kan nog stijgen;
 - Uitdaging om de vrije sporters (die niet aangesloten zijn bij een club maar wel elke week sporten) te leren kennen en ze te binden aan de SF en hiervoor ook gesubsidieerd te worden. Een nieuwe omschrijving van een "lid" opnemen in het nieuwe decreet;
 - SF moeten kijken in wat ze sterk zijn en daarop blijven focussen;
 - 1 op 5 Vlamingen is aangesloten bij een sportclub. Je moet op de sportclubs blijven inzetten;
 - Meer samenwerken met scholen en hogescholen in verband met gekwalificeerde lesgevers.

Hinderpalen:

- Administratieve belasting is enorm toegenomen zowel van boven (administratie tot gemeente, provincie, Vlaamse overheid) als van onder (administratie ten opzichte van ouders, leden, clubs,..). SF verliezen veel tijd aan administratie. Via de overheid zijn steeds meer opdrachten waarop de SF kunnen intekenen om subsidies te krijgen. Als de SF hierop intekenen, moeten ze hiervoor ook kwaliteit aanbieden en hun subsidies verantwoorden, maar dit brengt telkens ook weer meer administratieve last mee;
- SF zitten nu in keurslijf van het decreet en elke SF doet alles op haar eigen eiland (autonome werking);
- Concurrentiepositie tussen de SF telt te veel op dit moment;
- Mensen zijn minder bereid om bij de clubs aan te sluiten;
- Verschillen in sporten (lesgever tennis verdient goed, lesgevers andere sport verdient niets);
- Statuten van de mensen die met sportbegeleiding bezig zijn heel verschillend en administratief ingewikkeld (leerkrachten, trainers, semi-agorale arbeid, vrijwilligers,...). Erkenning van de vrijwilliger kan beter (veel te ingewikkeld fiscaal tijdrovend statuut en wordt helaas niet gesubsidieerd). Zeker op clubniveau is dit probleem gigantisch. Regelgeving in België is hinderpaal;
- Er is een tekort aan sportinfrastructuur (vooral zwembad). Dit overstijgt dikwijls het niveau van sportclub of zelfs sportfederatie. Tekort aan infrastructuur is vooral ten nadele van de recreatieve sporter;
- Financiële argumenten staan soms samenwerking in de weg. Reeds gedane zware investeringen van de SF in IT, personeel, ledenbestand moeten renderen (RvB wil niet nog eens investeren in hetzelfde);
- Persoonlijke conflicten tussen mensen staan dikwijls samenwerking in de weg. Te weinig samenwerking tussen SF is een enorme rem op groei. Raad van Bestuur zit dikwijls op een andere golflengte dan personeel sportfederaties en wil dikwijls geen samenwerking met andere partners vanuit geschillen uit het verleden of een andere visie op de sport;
- Huidig decreet: kleine sportfederaties krijgen veel minder middelen dan grote;
- Het is dikwijls moeilijk om akkoord te krijgen van de lokale besturen om wedstrijden te kunnen organiseren. Er zou kunnen samengewerkt worden met verschillende SF die in hetzelfde vaarwater zitten;
- Probleem om vergunningen te krijgen om infrastructuur in te planten (bos en groen, buurtbewoners, ruimtelijke ordening, ...);

- Aantal leden weegt te zwaar door bij het bepalen van de subsidies (dit werkt samenwerking tegen);
- Clubs zijn nog niet klaar om recreatieve sport aan te bieden;
- Wintersporten zitten niet in de opleiding LO (vb. schaatsen heeft probleem om lesgevers te vinden);
- Sommige SF zullen middelen van de koepels (vb. mutualiteiten) verliezen als ze samengaan met een andere SF;
- Unisportfederaties (met verwante sporttak) mogen niet fuseren omdat ze maar 1 sporttak mogen aanbieden;
- Gebrek aan doorgedreven professionalisering van de SF in hun totaliteit (vb. besturen beslissen soms vanuit buikgevoel en eigenbehoud);
- Er wordt nu heel weinig voordeel aangeboden om samen te werken via huidig decreet (vb. unisportfederaties mogen geen andere sport aanbieden);
- 1 SF voor 1 sporttak kan niet, er zijn ook vele omnisportclubs;
- Zeer moeilijk om eerste vrijwilliger te vinden om iets op te starten (mensen die willen organiseren);
- Er zijn nog SF die een eigen specifiek rekruteringsveld hebben dat heel verschillend is van een eventuele partner. Zo bereiken ze wel mensen die ze een traditionele SF niet zou bereiken. Ze hebben schrik om deze groep mensen te verliezen bij een fusie.

3. WIE ZIJN ONZE PARTNERS NAAR 2020 EN WIE ONZE TEGENSTREVERS?

Partners

- Andere sportfederaties: samenwerking zou moeten meer gestimuleerd worden vanuit overheid (met incentives). Er moet nagedacht worden over wat het uiteindelijke doel is. Nu worden de personeelsleden bij fusies nog wel gesubsidieerd maar dit dooft uit.

Wat bindt de sportfederaties?

- o Soms het sporttechnische
- o Zeker het administratieve
- o Medische begeleiding

De bestuurders willen in vele gevallen niet samenwerken met andere partners. Dikwijls spanningsveld tussen bestuurders en professionals. Een SF heeft veel traditie. Een samenwerking hoeft echter niet zichtbaar te zijn op het veld;

- Subsidiërende overheid;
- Bedrijven (sponsors);
- Provinciale sportdiensten;
- Scholen;
- Mutualiteiten;
- Lokale overheden;

VRAAG: nu werken SF uitsluitend via hun clubs aan de georganiseerde sport. Gemeenten werken samen met clubs maar richten zich ook op niet-georganiseerde sport. Moet dit zo blijven? Moeten SF zich ook richten op niet-georganiseerde sporters?

- o Sporttechnische expertise zit vooral in de SF en de clubs, gemeenten zouden hierop beroep moeten kunnen doen bij het zoeken van lesgevers;
- o Zowel de lokale besturen als de SF hebben gemeenschappelijk doel. Mensen levenslang laten sporten;
- o Gemeenten kunnen tussenpersoon zijn tussen individuele sporter en SF. SF blijft instaan voor de georganiseerde clubsport, maar kan samenwerkingsverband aangaan met gemeente om zo ook de niet-georganiseerde sporter te bereiken;
- o VSF en ISB kunnen een rol spelen om de samenwerking tussen sportfederaties/clubs en lokale besturen te verbeteren (wie doet wat, partners en bestuur moeten overtuigd worden wie wat mag blijven doen);

- Gevaar in de toekomst: er is een trend in sommige gemeenten dat er steeds minder geïnvesteerd wordt in de sport;
- Gemeenten moeten soepeler zijn ten opzichte van de sportclubs (bv. sporters toestemming geven om voor de openingsuren te trainen in het zwembad);
- Samenwerking hangt ook af van soort SF. De ene sport leent zich beter dan de andere sport. SF moeten zelf ook inspanningen doen om samen te werken. SF moeten hun clubs aanmoedigen om samen te werken met lokale sportdienst;
- SF kunnen wel regionaal samenwerken (maar dit gaat niet met elke gemeente);
- Gemeente heeft een ondersteunende taak in het kader van toeleiding van sporters naar clubs;
- Soms spanning: gemeente speelt soms voor SF en neemt de taken over;
- Gemeenten spelen meer in op de vraag van anders georganiseerde sport, en willen wel hierin samenwerken met clubs (maar clubs willen dit niet altijd).

Tegenstrevers:

- Lokale besturen. Op dit moment zadelen SF en gemeenten elkaar te dikwijls op met administratie (vb. attesten). DIT MOET OPGELOST WORDEN;
- Bos en groen;
- Ruimtelijke ordening;
- Buurtbewoners.

4. Een toekomstig decreet: wat moet behouden blijven, wat moet eruit? Brainstorming.

- Liever huidig decreet afschaffen en enveloppenfinanciering toepassen via een open decreet met targets en bonussen. Men denkt aan een korf met criteria om de subsidies te bepalen. SF kan meer zelf beslissen wat ze wil doen en op basis van deze werking wordt ze gesubsidieerd. Het nieuwe decreet kan een 2-sporenbeleid bevatten:
 - Een vast deel subsidies op basis van loonkosten personeel en aantal leden
 - Een variabel deel op basis van kwaliteit en innovatie (enveloppenfinanciering)
 Probleem is dat de overheid moet kunnen zeggen wat ambitieus en realistisch is;
- Een nieuw decreet zou stimulatoren kunnen bevatten om een sterkere Raad van Bestuur te hebben: vb. via decreet wordt gestimuleerd om 2 onafhankelijke bestuurders te hebben. Dikwijls voert RvB te veel een operationeel (sporttechnisch) beleid en wordt er te weinig aandacht besteed aan een strategisch beleid;
- In het nieuwe decreet moeten incentives opgenomen worden voor samenwerking met andere SF;
- Aantal leden mag niet zo doorslaggevend zijn voor subsidies;
- Nood aan behoud van personeelssubsidies;
- Graag volwaardige betoelaging van volkssporten;
- Pleiten dat er globaal geen middelen verloren gaan voor de SF maar herverdeling van het krediet mag;
- Sommigen vinden het een nobel streven om te streven naar minder gesubsidieerde sportfederaties (dankzij fusies) met meer 'grotere' clubs;
- Apart luik voor recreatieve sportbeoefening en competitieve sportbeoefening mag eruit;
- Verschillende sportfederaties die slechts 1 en dezelfde sporttak aanbieden, moeten gepusht worden om samen te gaan. Dit is duidelijker voor de gebruiker;
- 1 sport, 1 structuur? Men moet bekijken wat het doel is van de SF? Sommige SF zijn niet gebaseerd op sporttak maar wel op visie of manier van sportbeoefening. Het is goed om samenwerking te stimuleren maar aan de andere kant zullen er zich opnieuw weer kleine initiatieven ontstaan van mensen die zich verenigen op basis van visie of doelstelling. Je kan nooit vormen van vereniging tegenhouden. Mensen kiezen hoe ze zich verenigen, maar overheid kan wel kiezen wat ze ondersteunen;

- Nieuw decreet zou minder voorgeschreven taken moeten bevatten. Beter in het decreet meerdere doelstellingen opnemen waarop de sportfederaties vrij kunnen intekenen;
- 5 basisopdrachten. Informatie naar overheid is geen basisopdracht. Men pleit voor meer verscheidenheid in verschillende opdrachten. SF kiest zelf wat ze doen. Meer vrijheid in de invulling van de opdrachten;
- Overheid mag controleren maar moet ook meer feedback geven en verbetertips geven (Cfr. FO jeugdsport);
- Zouden er niet meer doelstellingen kunnen staan in het decreet in plaats van taken?;
- Sporttakkenlijst is soms te gelimiteerd nu (vb. petanque kan niet voor gehandicapten);
- FO Sportkampen zou eruit mogen;
- Nieuw decreet mag meer doelstellingsgericht zijn waarbij de SF afgerekend worden op het al dan niet behalen van de doelstellingen;
- Tabula rasa is goed maar het huidige decreet mag zeker niet zomaar aan de kant gezet worden.